Materia Septima

¶Utrum in ratõne supiori possit esse veniale pctm̃

Quinto queritur. utrum

in ratione supiori possit esse veniale peccatũ
1. Et videt' q̃ nõ. Dicit eñ Aug⁹. in. xij. de tri. q̃ rõ
supior inheret rõnibꝰ eternis. ex quo videt' q̃ in rõe
supiori nõ sit pctm̃ nisi p auersionẽ a rõnibꝰ eternis.
sed om̃e tale pctm̃ ẽ mortale. ḡ in rõne supiori nõ pt
esse pctm̃ nisi mortale. ¶ P̃. Peccatũ in aliq̃ potẽtia
2 nõ pt esse nisi p aliquã inordinationẽ actus in cõpa
ratione ad suũ obiectũ. sicut pctm̃ in actu visiue po
tentie esse non pt nisi p ↄpationẽ ad colorẽ. sed obie
ctũ supioris rõnis est finis vltimus qd̃ ẽ bonũ eter
nũ. ḡ pctm̃ in rõne supiori esse non pt nisi p deordi
nationẽ circa finẽ vltimũ. sed om̃e tale pctm̃ ẽ pctm̃
mortale. nã veniale pctm̃ est circa ea q̃ sunt ad finem
mortale vero circa finẽ vt supra dictũ est. ḡ in ratõne
3 supiori nõ potest esse pctm̃ nisi mortale. ¶ P̃. Supe
rior rõ ẽ q̃ pticipat lumẽ gr̃e. sꝫ lux gratie ꝟtuosior ẽ
q̃ꝫ lux corpalis. lux aũt corpalis nisi corrũpat' vel di
minuat' nõ deficit in suo actu. vñ multo minꝰ lux spi
ritualis. ḡ in supiori rõe nõ pt esse aliq̃s actus defici
ens nisi vel corrupta gr̃a vel diminuta. Sꝫ pvenia
le pctm̃ neqꝫ tollit' gr̃a neqꝫ diminuit'. vt sup̃ dictuꝫ
est. ḡ defectus venialis pcti nõ pt esse in rõne supiori
4 ¶ P̃. Obiectũ supioris rõnis est bonũ fruendũ qd̃ ẽ
bonũ eternũ. sed sicut Aug⁹. dt̃ in li. lxxxiij. q̃stionuꝫ
q̃ om̃is hũana puersitas ẽ frui vtẽdis vel vti fruen
dis. ḡ pctm̃ in supiori rõne nõ pt esse nisi p h̃ q̃ vtit'
fruendo qd̃ ẽ deus. sꝫ h̃ ẽ diligere aliq̃d magis q̃ꝫ de
um qd̃ facit pctm̃ mortale. nã vti ẽ referre aliq̃d in al
terũ sicut ad finẽ. ḡ in supiori rõne nõ pt esse nisi pec
5 catũ mortale. ¶ P̃. Ratio supior et inferior nõ sunt
diuerse potẽe sed differũt p h̃ q̃ rõ superior pcedit ex
rõnibꝰ eternis. Ratio vero inferior ex rõnibꝰ tpalibꝰ
vt habet' ex Aug⁹. in. xij. de tri. Sed non pt esse pctm̃
dũ pcedit' ex rõnibꝰ eternis nisi p hoc q̃ aliq̃s errat
circa ratõnes eternas. qd̃ semp est pctm̃ mortale. ḡ in
superiori ratione non pt esse pctm̃ veniale sed solum
6 mortale. ¶ P̃. Ṡm ph̃m in li. de aĩa. ratõ est semp re
cta. sed pctm̃ opponit' rectitudini. ḡ in rõne superiori
7 non pt esse pctm̃ veniale. ¶ P̃. Ph̃us dicit in p̃mo
ethycor. q̃ laudamus rõem cõtinẽtis ⁊ incõtinẽtis.
et sic tam in bonis q̃ꝫ in malis ratio laudat'. sed illud
qd̃ laudatur nõ est peccatũ. ergo in ratõne nõ est pec
8 catum nec mortale nec veniale. ¶ P̃. Ratio delibera
tionem importat. si ergo aliqd̃ peccatũ sit in ratione.
optet q̃ sit in ea p deliberationẽ. quia om̃e qd̃ est in al
tero est in eo p modũ eius in quo ẽ. sed peccatũ qd̃ est
ex deliberatione ẽ ex industria siue ex certa malicia qd̃
est maxime mortale cũ sit pctm̃ in spũm sanctũ. ergo
in ratione superiori nõ potest esse nisi pctm̃ mortale.
9 ¶ P̃. Ad rationẽ superiorẽ ptinet ↄsulere rõnes eter
nas. sed cõsilium est deliberatio quedã. ergo superior
ratio nũq̃ꝫ peccat nisi ex deliberato cõsensu. ⁊ sic idem
quod prius. ¶ P̃. Propter ↄtẽptũ veniale pctm̃ fit 10
mortale. vt supra dictũ est. sed h̃ nõ videt' esse sine cõ
temptu q̃ aliq̃s ex deliberatione peccet. videt' ḡ q̃ pec
catũ supioris rõnis cũ sit ex deliberatione nũq̃ꝫ sit ve
niale sed semp sit mortale. ¶ P̃. In inferioribꝰ aĩe vi 11
ribꝰ inuenit' pctm̃ veniale ex surreptõne. sed pctm̃ ṡm
q̃ fit in superiori rõne ex surreptione nõ pt esse venia
le vt videt'. ḡ in supiori ratione nullo mõ pt esse pec
catũ veniale. Probatio mediJ. Pctm̃ qd̃ fit ex surre
ptione supueniẽte deliberato ↄsensu fit de veniali mor
tale p hoc q̃ ratio deliberãs applicat aliq̃d ad maiꝰ
bonũ. contra qd̃ agere ẽ maius pctm̃. puta cũ insur
git ↄcupiscẽtia ex surreptione ↄsiderat' in obiecto qd̃
cõcupiscit' solum ratio delectabilis. cũ vero ratio de
liberat ↄsiderat aliquid altius. s. legem dei repugnãtẽ
cõcupiscẽtie. quã ↄtemnẽdo p ↄcupiscẽtiã peccat ho
mo mortaliter. Sed nihil pt accipi altius q̃ꝫ obie
ctũ supioris rõnis: qd̃ est bonũ eternũ. ḡ si peccatũ ex
surreptione circa pp̃riũ obiectũ esset veniale in supe
riori ratione nõ posset fieri mortale p deliberatũ ↄsen
sum. Sed hoc ↄstat q̃ p deliberatũ ↄsensum est mor
tale. ergo etiã si sit ex surreptione ẽ mortale. nullo er
go modo pt esse peccatũ veniale in superiori ratione
¶ P̃. Ratio supior est principiũ spiritualis vite. sic̃ 12
cor in aĩmali est principiũ vite corpalis. vnde et cor
di ↄpatur. ṡm illud Prouer. iiij. Om̃i custodia ser
ua cor tuũ. q̃m ab ipo vita pcedit. sed in corde corpo
rali nõ pt esse aliqua egritudo que non sit mortalis.
ergo nec in superiori ratione est aliquod veniale sed
mortale tantum

¶ Sed ↄtra. Aug⁹. dicit in. xij. de tri. q̃ om̃is con Contra
sensus in actũ ptinet ad supiorẽ rõem. sꝫ aliq̃s ↄsen
sus in actũ ẽ pctm̃ veniale. vtputa cum q̃s ↄsentit vt
dicat ꝟbũ ociosuꝫ. ↄsensus eñ in veniale pctm̃ ẽ ve
nialis. sic̃ ↄsensus ĩ mortale ẽ mortal'. ḡ ĩ supiori rõe
pt eẽ pctm̃ veniale. ¶ P̃. Sic̃ volũtas ĩ bono. ita rõ
delectat' in ꝟbo. sꝫ volũtas pt peccare venial'r si diligat
bonũ creatũ ĩfra bonũ ĩcreatũ. ḡ rõ supior pt peccare
venial'r si delectet' in ꝟbo creato infra verbũ increatum.

¶ Rñdeo dĩm. q̃ cũ rõ sit directiua appetitꝰ. du Rꝫ° Jd̃ p̃a 2e q. 74. a. 9 et. 10. Et ij. scp̃. dis. 24. q. 3. a. 5. Et i de ve. ma. 17. q. 5
pliciter ↄtingit eẽ pctm̃ in rõe. vno mõ q̃ꝫtũ ad actũ
pp̃riũ rõnis. vtpote cũ in aliq̃ errat adherẽdo falso
dimisso vero. Alio mõ ex h̃ q̃ appetitꝰ post delibera
tionẽ rõis ĩ aliq̃d ĩordinate fert'. ⁊ sic siq̃dẽ deliberatõ
rõis sumat' ex aliq̃bꝰ rõibꝰ tpalibꝰ puta q̃ aliq̃d sit vti
le vel ĩutile. decẽs vel ĩdecẽs ṡm opinionẽ hoĩꝫ dicet'
eẽ pctm̃ in ĩferiori rõe. Si ꝟo deliberatio fiat p rões
eternas puta q̃ ẽ ↄcordãs vl' discordãs p̃cepto diui
no dicet' eẽ pctm̃ in rõne supiori. nã rõ supior dr̃ q̃ ra
tionibꝰ eternis inheret. vt dt̃ Aug⁹. in. xij. de tri. Du
pliciter ãt eis inheret. s. ⁊ ↄspiciẽdis eis ⁊ ↄsulẽdis
eis. Inheret siq̃dẽ ↄspiciendis eis sicut obiecto pp̃o
eis ãt ↄsulẽdis inheret tanq̃ꝫ medio qd̃ applicat ad
dirigẽdũ appetitũ seu actõem. Utroqꝫ ãt mõ pt ĩ su
periori rõe eẽ pctm̃ et veniale et mortale. Nam inq̃ꝫ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0340
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG